

Банк закрив рахунок через фінмоніторинг: Верховний Суд пояснив, коли це є незаконним

Верховний Суд у постанові від 23 липня 2026 року у справі № 757/5609/24 підтвердив важливу позицію для бізнесу та фізичних осіб: банк не може без належного обґрунтування визнати клієнта ризиковим, припинити ділові відносини та закрити його рахунки.

Це рішення є важливим для всіх, хто стикався з блокуванням рахунків, відмовою у банківському обслуговуванні або повідомленням про встановлення «неприйнятно високого ризику».

Чому банки закривають рахунки

Відповідно до законодавства про фінансовий моніторинг банки зобов'язані оцінювати ризики своїх клієнтів та запобігати відмиванню коштів і фінансуванню тероризму.

Якщо банк вважає ризик неприйнятно високим, він може припинити ділові відносини. Проте таке рішення повинно бути законним, обґрунтованим та прийнятим із дотриманням установленної процедури.

Що вирішив Верховний Суд

У розглянутій справі банк закрив рахунки клієнта, пославшись на результати фінансового моніторингу.

Верховний Суд наголосив, що:

- формального посилання на закон недостатньо;
- банк повинен довести, які саме факти стали підставою для віднесення клієнта до категорії неприйнятно високого ризику;

- у разі судового спору саме банк має підтвердити правомірність своїх дій належними доказами.

Таким чином, сам факт згадки про фінансовий моніторинг не означає, що рішення банку автоматично є законним.

Що це означає для бізнесу

Останніми роками український бізнес дедалі частіше стикається з:

- блокуванням рахунків;
- відмовою у проведенні платежів;
- вимогами надати численні документи;
- припиненням банківського обслуговування через фінансовий моніторинг.

Постанова Верховного Суду підтверджує, що банки мають широкі повноваження у сфері фінансового моніторингу, однак вони не можуть діяти довільно. Кожне рішення повинно бути належно мотивованим та ґрунтуватися на конкретних фактах.

Чи можна оскаржити рішення банку

Так. Якщо банк закрити рахунок або припинив обслуговування без належного обґрунтування, його рішення може бути оскаржене в судовому порядку.

Під час розгляду справи банк повинен довести:

- законність своїх дій;
- дотримання вимог законодавства про фінансовий моніторинг;
- наявність конкретних обставин, які підтверджують високий ризик клієнта.

Висновок

Рішення Верховного Суду є важливим орієнтиром для всіх клієнтів банків. Воно підтверджує, що **фінансовий моніторинг не дає банкам права безпідставно закривати рахунки або визнавати клієнтів ризиковими.**

Якщо банк обмежив обслуговування лише з формальним посиланням на фінансовий моніторинг без достатнього обґрунтування, такі дії можуть бути успішно оскаржені.

Приєднуйтесь до нашого ТГ каналу: [ТГ Канал Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

victorija.ua

Зв'язок та форми комунікацій

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надішлемо Вам розрахунок вартості послуг супроводу розблокування рахунку.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

АО “ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА”,

Група Компаній Вікторія

Контрольна закупівля: чи має значення, за чий рахунок вона проведена?

Нещодавно бухгалтерські та юридичні Інтернет-спільноти сколихнула новина про те, що у справах з оскарження протиправності ППР по РРО/ПРРО важливою обставиною є наявність доказів походження коштів, використаних для контрольної закупівлі. Чи насправді це так?.. Ні, це не так.

Верховний Суд у постанові від 10 квітня 2025 року у справі № 580/1158/23 чітко висновує: **відсутність доказів того, що контрольна розрахункова операція проводилась саме рахунком бюджетних коштів, не створює жодного самостійного доказу чи аргументу на користь платника.**

Дослівно у рішенні зазначено наступне:

*«Відсутність доказів вчинення перевіряючими таких контрольних розрахункових операцій за рахунок саме бюджетних коштів та дотримання порядку повернення придбаних у ході проведення контрольних закупок товарів платнику **самі по собі не спростовують встановлених в актах перевірок обставин вчинення порушень».»*

□ **Суть позиції суду:**

Контрольна закупівля є лише способом фіксації факту порушення. Якщо перевіряючі документально зафіксували продаж товару без застосування РРО чи без ліцензії, то джерело коштів (бюджетні чи власні) не має вирішального значення.

□ Практичне значення:

Платникам не варто розраховувати на скасування результатів перевірки лише через формальні недоліки – наприклад, якщо податківці не підтвердили, що покупка здійснена з бюджетних асигнувань або не оформили повернення товару.

Головне питання для суду – **чи дійсно мало місце порушення** правил розрахункових операцій, а не спосіб фінансування контрольної закупівлі.

Посилання на справу [перейти]

Нагадуємо, АО «Західна Правозахисна Група» надає професійні послуги оскарження податкових повідомлень – рішень.

Загалом це охоплює як процедуру адміністративного оскарження, так і судового.

Загалом Ви зможете отримати комплексну послугу щодо оскарження протиправних рішень податкового органу.

Переваги АО «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені адвокати податкової практики, податкові консультанти;
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;
- наданню послуги передують детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для Замовника комунікації;
- справедлива та розумна ціна вартості послуг та ін.

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надамо Вам первинну консультацію.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

АО Західна Правозахисна Група, –

юридичний партнер Компанії Вікторія

Використання раніше вживаної словесної форми. Чи виникає право інтелектуальної власності

Назви, окремі слова чи слогани не підпадають під охорону авторського права, якщо вони є загальновживаними або позбавлені творчої оригінальності. Українське законодавство про авторське право охороняє лише оригінальні твори науки, літератури і мистецтва, які мають достатній рівень творчості. Короткі позначення – такі як **окремі слова, назви творів чи рекламні гасла** – самі по собі **не вважаються об'єктами авторського права**, оскільки їм бракує необхідної творчої

оригінальності.

Варто зазначити, що саме **графічне зображення** або **логотип** з цим словом може охоронятися авторським правом як художній твір (або промисловим зразком, залежно від ситуації). Водночас текстовий складник, без графічного оформлення, як правило не є твором і не отримує автоматичної авторсько-правової охорони.

Реєстрація торговельної марки не наділяє її власника виключним правом на використання окремих літер, буквосполучень чи загальноновживаних слів поза межами зареєстрованого позначення. Тобто власник свідоцтва на знак не може заборонити іншим особам уживати у мові чи в своїх позначеннях ті **елементи, які є звичайними словами або літерами**, що входять до складу його ТМ, якщо таке використання не вводить споживача в оману щодо товарів і послуг.

Подібну позицію Верховний Суд чітко висловив у справах щодо знака «**Цитрамон**». Суди встановили, що слово «Цитрамон» є **родовою (загальноновживаною) назвою** лікарського засобу, яку історично використовували кілька виробників для позначення схожих за складом препаратів. **Спроби окремої компанії отримати абсолютний контроль** над таким позначенням шляхом реєстрації ТМ були розцінені як **зловживання правом**. Велика Палата ВС зазначила, що **дії, спрямовані на заволодіння монопольним становищем стосовно позначення «Цитрамон» та на порушення прав інших виробників**, суперечать засаді добросовісності і можуть свідчити про недобросовісну конкуренцію.

Іншими словами, **власник торговельної марки не може “вивести з ужитку” загальноновживане слово чи букву для всіх інших.** Судова практика виходить з того, що охорона надається *конкретному поєднанню* елементів у складі зареєстрованої марки (з врахуванням її відмінності та здатності розрізняти товари), але **не кожному її елементу окремо**. Наприклад, якщо зареєстрована марка містить слово чи літеру, яка сама по собі є описовою або поширеною, то **треті особи можуть продовжувати вільно використовувати таке слово/літеру у своїй діяльності** (за умови, що не створюється імовірність змішування з

конкретною торговельною маркою).

До прикладу, – щодо позначення товару “Трускавецька”, – Верховний Суд у справі №910/4085/23 висновує: “судам слід перевірити: яким чином саме *це позначення*, тобто чорно-білим звичайним шрифтом, набуло розрізняльної здатності і чи взагалі воно має таку здатність, а не є описовим стосовно регіону походження води; чи використовувалося позивачами саме таке позначення у вигляді торговельної марки і чим це підтверджується”. Аналогічно й в справі №910/13988/20 Верховний суд висновує необхідність з’ясувати момент виникнення у словесного позначення розрізняльної здатності.

Подібні ситуації, до прикладу можна звести до позначення “Jura”. Торговельних марок із позначенням “jura” існує багато:

- 1) за номерами заявок в Україні – m201706699, m201215197;
- 2) в міжнародному реєстрі № 1289190, № 789860.

Разом з тим, “jura” – це географічні позначення:

- 1) департаменту на сході Франції, на кордоні зі Швейцарією. Один з департаментів регіону Бургундія-Франш-Конте;
- 2) франкомовний кантон на північному заході Швейцарії, найновіший кантон у складі країни;
- 3) гірський масив у Західній Європі, головним чином розташований уздовж кордону між Швейцарією та Францією;
- 4) село в Рибницькому районі в Молдові (Придністров’ї).

З наведених прикладів є очевидним, що позначення “jura” є загальноновживаним позначенням географічних топонімів і не може бути монополізованим як таке будь-якою зацікавленою особою. Спробу монополізувати лише літерне позначення “jura” слід розцінювати як зловживання особою правом, як це деталізовано в Окремій думці суддів Великої Палати Верховного Суду. Крім того, топоніми взагалі не можуть бути зареєстровані без набуття розрізняльної здатності (ст. 6 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»)

Це забезпечує єдність підходу: торговельна марка охороняється як цілісний знак, але не перетворює загальновживані слова на приватну власність і не створює авторських прав на саме словесне позначення.

□ Компанія Вікторія – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

□ victorija.ua

Верховний Суд: реєстрація юрособи за домашньою адресою – не причина для скасування пільги на податок на нерухомість

Чи є підставою для скасування пільги з податку на нерухомість сам факт, що за адресою житла зареєстровано юридичну особу? Верховний Суд поставив чітку правову крапку: **ні, не є.**

У постанові від 2 березня 2020 року (справа №2340/3133/18, адміністративне провадження №К/9901/11811/19) Суд скасував попередні рішення судів першої та апеляційної інстанцій і направив справу на новий розгляд. Основний висновок: **реєстрація компанії за домашньою адресою власника не свідчить автоматично про використання квартири для отримання доходу. Для протилежного податковий орган мав би надати належні обґрунтування та відповідні докази.**

Так, Позивач є власником квартири площею 66 м², яка використовується виключно для проживання його родини.

Водночас, дві юридичні особи, засновником яких він є, були зареєстровані за цією ж адресою. На цій підставі податковий орган відмовив у застосуванні пільги, передбаченої пп. 266.4.1 Податкового кодексу України, та нарахував податкові зобов'язання за 2016–2017 роки.

Однак Верховний Суд визнав, що **податкова не довела фактичного використання квартири у підприємницькій діяльності**, як того вимагає пп. 266.4.3 ПК України для скасування пільги. **Сам лише факт реєстрації компанії не є доказом отримання доходу з об'єкта житлової нерухомості.**

□ **Юридична позиція «Вікторії»:** цей прецедент відкриває шлях до оскарження податкових повідомлень-рішень у схожих справах. Якщо вашу квартиру використано як юридичну адресу компанії – це ще не означає, що ви втратили право на пільгу.

Наші юристи забезпечать **аналіз, підготовку скарг та судовий захист** у справах із податковою.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія